

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio I. De objecto materiali Charitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

sanctum qui mentem inhabitans suppleat vicem virtutis creata. Hoc autem intellexit duntaxat de ipso charitatis habitu non de illius actu, ut notat S. Thomas *art. 2.* Non enim voluit actum illum quo Deum amamus esse ipsum Spiritum sanctum quod implicat, sed tantum contendit quod Spiritus ipse sanctus immediate vnitas animæ totum efficit quod efficeret habitus Charitatis quod etiam absurdissimum demonstrabitur *quest. 5.*

Secunda
concl. iſto.

Dico secundò, Charitatem esse virtutem specie infimā omnino vnicam, virtutum omnium perfectissimam, ac virtutum omnium formam & veram Beatitudinem Viatorum.

Charitas est
vnica.

Prima pars, quod Charitas vna sit virtus specificè, probatur à S. Thoma facili ratione quia vbi est obiectum formale speciale omnino vnicum specie infima, ibi virtus est vnica etiā specie intima, sed Deus quatenus est in se summum bonum & obiectum adæquatum Beatitudinis est vnicum obiectum specie infima propter quod amantur omnia ergo charitas est virtus vnica specificè quamuis materialiter sit omnis virtus ut dicitur statim.

Est virtutū
maxima.

Secunda pars, quod Charitas virtutū omnium sit maxima probatione non eget postquā dixit Apostolus 1. ad Corinth. 13. *maior horum est charitas*, probatque mirabiliter ratione triplici, quia videlicet charitas virtutes omnes, & alia omnia dona format, ita ut sine illa nihil profus sint, & nihil prosint siue intellectus perfectiones siue voluntatis, si *linguis hominum loquar & Angelorum, &c.* Secunda ratio est, quia charitas virtutes omnes continet, & illas imperat. *Charitas patiens est, benigna est, non emulatur, non agit perperā.* Tertia ratio est, quia charitas nunquā excidit, cū sit pars aliqua beatitudinis in patria ut olim docui. Elogia Charitatis quæ Patres asserunt nihil attinet dicere, alij dicunt illam esse vestem nuptialem, alij margaritam Evangelicam, solam illam quæ distinguit inter filios Dei & filios Diaboli.

Secunda ra-
tio ex obie-
cto.

Deinde optima est S. Thomæ ratio, quæ petitur ex præstantia obiecti specificantis, illa enim virtus est sine dubio nobilissima, quæ obiectum præstantissimum respicit modo præstantissimo: huiusmodi est charitas, quæ ipsum Deum attingit secundum totam latitudinem bonitatis & excellentiæ quam habet, & attingit modo præstantissimo cum attingat illum ut in illo sistat non autem ut aliquid boni ex eo nobis proueniat: fides autem attingit illum secundum solam perfectionem primæ veritatis, spem ad illum ordinatur quatenus nobis est bonus, qui est modus attingendi longè ignobilior.

Vltima ra-
tio ex effe-
ctibus.

Denique vltima ratio petitur ex effectibus, quia illa per se ipsam omnia peccata omnino delet, merita omnia efficit, virtutes omnes continet, imperat, format, omnia implet præcepta, qui enim diligit legem impleuit.

Charitas est
forma vir-
tutum.

Tertia pars, quod charitas forma sit omnium virtutum, non quod earum essentia in ratione virtutis sit charitas, vel quod physice illis vniatur, sed quod sit maxima & vltima illarum perfectio per quam alia virtutes habent quod sint meritorie, & propriam participant rationem virtutis, probatur à S. Thoma *art. 8.* quia per illud formantur virtutes per quod solum ordinantur ad finem vltimum, nam in moralibus id quod format actum, est ipse finis, cum enim principium actuum moralium sit voluntas cuius obiectum & veluti forma est finis, oportet ut forma ipsius actus sit finis, eadem enim est forma actus & agentis, sed sola charitas ordinat virtutum actus ad finem vltimum, finis enim virtutum alter

Tom. I.

est immediatus & proprius, quem singule respiciunt essentialiter, alter est vltimus quem non respiciunt nisi ex imperio charitatis, ergo vltima forma virtutum charitas est. Quod desumptum est ex Ambrosio 1. 2. in *Lucam*: Chrysostomo homilia 22. in 1. ad *Corinth.* qui charitatem comparat Regio diademati & purpuræ, alias virtutes aliis Regis vestibus, quæ Principi & subditis possunt esse communes.

Ad primam Respondeo probatum sæpè aliàs esse, quod nullus actus bonus & supernaturalis imperari possit ab actu malo, bonum enim est ex integra causa, & Deus dare non potest gratiam ad actum malum, vide quæ dicta sunt *disput. 4.* cum dixi de moralitate actuum humanorum.

Solutio pri-
mæ dubita-
tionis.

Ad secundam Respondeo verum quidem esse quod charitas imperat actus omnium virtutum, atque ita materialiter charitas generalis est virtus magis quam gratitudo vel obedientia, sed obiectum tamen habet formale speciale quod ipsi soli proprium est.

Solutio 2.

Ad tertiam Respondeo charitatem non ita esse formam virtutum ut sine illa non possit esse vlla virtus secundum genericam rationem virtutis, sed quod sine illa non possit esse virtus vlla simpliciter vera & Christiana. Ratio est, quia illa perfectio non est simpliciter vera, & Christiana, quæ non ordinatur ad id, quod est principaliter bonum habentis illam, ea enim quæ sunt ad finem non sunt bona, nisi per ordinem ad finem, sed virtutes sine illa non ordinantur ad id quod est principale hominis bonum, quæ est fruitio Dei summæ boni, quamuis sine charitate virtutes ordinantur ad finem particularem.

Solutio 3.

QVÆSTIO II.

De Obiecto Charitatis Theologia.

Dixi adhuc genericam rationem charitatis, quæ amor est benevolentie amor amicitie, amor honestissimus, nunc ut explicetur virtutis huius propria differentia, & germanus character, inquirendum est de obiecto eius, proprio tum materiali, tum formali vbi tria expendi debent, quid amet charitas, quod est obiectum eius materiale, propter quid amet, quod est obiectum formale, quo ordine amet, quid vocatur ordo charitatis.

SECTIO I.

De Obiecto materiali Charitatis S. Thomas *quest. 25.*

Explicat fusè S. Thomas tota questione per articulos duodecim ea omnia quæ amantur charitate, ostenditque amari charitate, Deum, Angelum, hominem quemlibet siue peccator sit, siue iustus, siue amicus sit siue inimicus, & hominis etiam ipsius corpus, demones non amari charitate, sed creaturas tamen irracionales & charitatem etiam ipsam ad hoc obiectum spectare, quæ omnia breuiter explicari hoc loco possunt. Nam ad amorem inimicorum quæ pertinent, magis spectant ad præceptum charitatis de quo dicam *quest. 3.* magis enim hic quæro, quid possit, quam quid debeat amari charitate.

Doctrina S.
Thomæ de
obiecto
quod amat
charitas.

Ratio tantum dubitandi primò est, quia si eadem virtute charitatis quæ Deus amatur, debet etiam amari Proximus, poterit eadem virtute religionis quæ Deus adoratur, adorari etiam Proximus, eadem etiam virtute quæ Deus timebitur, Proximus timebitur & eadem spe theologicæ quæ speratur auxilium Dei, spe-

Prima dubi-
tatio.

KKKK

ratur

ratur auxilium ab homine, quæ omnia sunt falsa, ergo charitas eadem theologica, quæ amat Deum non potest amare Proximum.

Secunda.

Secundò, illud non amatur charitate theologicà, in quo non reperitur ratio formalis propter quam charitas amat omnia, sed in solo Deo, non autem in homine vel Angelo reperitur ratio formalis propter quam charitas amat omnia, ergo solus Deus amatur charitate non autem Proximus, probatur minor, nam ratio formalis propter quam charitas amat, est bonitas increata Dei, illa est in solo Deo. Nam vt aliqua bonitas sit ratio amandi aliquem debet facere illum bonum formaliter, sed bonitas increata Dei non efficit Proximum bonum, quomodo enim possum amare amore amicitie Petrum propter bonitatem quæ est in Paulo.

Tertia.

Tertio, si amantur charitate theologica Proximi, quia extrinsece respiciunt Deum, & sunt aliquid Dei, possent etiam charitas amare demones & damnatos, quod si respiciatur specialis perfectio illius qui amatur, iam non amabuntur illi charitate theologica; quæ solam attendit Dei bonitatem.

Primarium
obiectum
charitatis.

Dico primò, primarium & quodammodo adequatum obiectum quod Charitate theologicâ diligitur esse ipsum Deum.

Ratio est, quia illud primariò amatur charitate, in quo primariò & intrinsecè relucet formalis ratio propter quam charitate amatur, sed ratio illa formalis quæ bonum est diuinum primariò & intrinsecè in solo Deo est, imò solus Deus est non alio bono bonus sed bonum omnis boni, ergo Deus est sine dubio primarium obiectum charitatis. Imò & addebam illum esse obiectum quodammodo adequatum sic enim appellatur illa res propter quam est primo & per se habitus & ad quam referuntur omnia circa quæ ille versatur, quod vocari solet obiectū attributionis, huiusmodi est Deus, ergo ille est etiam obiectum attributionis adequatum, si autem obiectum adequatum significet illud omne circa quod versatur habitus, certè Deus non est adequatum obiectum charitatis quæ versatur etiam circa alia obiecta.

Alia obiecta
charitatis.

Dico secundò, Charitate theologicâ eadem quâ Deus amatur, amari etiam posse Proximum, idest Angelum, & hominem quemlibet qui est capax beatitudinis, siue ille sit Iustus, siue peccator, siue sit amicus, siue inimicus.

Primò enim sic habetur in pluribus Scripturis
primæ Ioan. 4. *hoc mandatum habemus à Deo ut qui
diligit Deum diligit & fratrem suum.* Et iterum *si quis
dixerit quoniam diligo Deum & fratrem suum oderit,
mendax est:* & Christus ipse Matth. 22. quarenti le-
gi-perito, quod est mandatum magnum, respondet
*diliges dominum Deum tuum, &c. secundum autem
simile est huic diliges proximum tuum sicut te ipsum:*
quod expendens Chrylost. Homil. 25. in Matth. mi-
rabiliter extollit obligationem illam amandi Proxi-
mum eodem amore quo amatur Deus, vnde dicit
secundum autem simile est huic, idest propter idem
motiuum. Deinde illa est solidissima ratio S. Thomæ
arr. 1. quia scilicet illi omnes actus pertinent ad eun-
dem habitum qui habent idem motiuum formale,
sed omnes actus quibus diligitur Proximus quate-
nus capax est participandi Deum vt est obiectum
beatitudinis, habent idem motiuum formale actuū,
quibus amatur Deus charitate theologica, nam vt
constabit ex statim dicendis ratio formalis propter
quam charitas Deum amat, est Dei bonitas vt est
obiectum beatificans, ratione cuius Deus dignus est
amore super omnia, Deus autem vt obiectum
beatificans & summè bonus dignus est vt amentur

illi omnes qui sunt capaces participandi beatitudinem, ergo idem motuum amandi Deum mouet etiam ad amandum Proximum. Denique illud omne amatur propter motuum charitatis quod amatur quia Deus dignus est, sed Proximus amatur quia Deus dignus est ut ametur Proximus, dignus est enim ut ametur id quod ipsi placet, id quod est ipsi coniunctum per amicitiam, per filiationem, per participationem beatitudinis, & similitudinem perfectam cum ipso, ergo idem motuum quo mouemur ad amandum Deum mouet ad amandum Proximum, quia Deo placet ut amem illum, quia est capax ut sit Dei filius, Dei amicus Dei hæres, Dei possessor in æterna Beatitudine.

Dico Tertio, posse hominem etiam charitate theologia se ipsum amare, non quatenus charitas est quædam amicitia, quæ semper est ad alium, sed præcisè quatenus est quædam benevolentia, & amicitia quædam ad Deum.

Ratio est, quia illud totum amari potest charitate, quod potest amari ex eo quod sit capax beatitudinis, filiationis & amicitie diuinæ, possum enim amare illud omne cui possum velle bonum propter huiusmodi motiuum, patet autem quod potest unusquisque sibi velle bona & beatitudinē ipsam ob eiusmodi motiua. Tunc autem non erit ille amor concupiscentiæ, quia beatitudinem sibi homo desiderabit non prae se quia est bona ipsius, quia hoc Deo placeat, vel quia Deus obiectū Beatitudinis hoc meretur.

Quærit S. Thomas vltimè *art. 7.* vtrum peccato-
res se ipsos ament, concluditque quod mali se ipsos
amant secundum exterioris hominis corruptionem,
sicut boni ament se ipsos secundum interioris homi-
nis integritatem. Probâtque, quia commune omni-
bus est vt ament id quod se principaliter exi-
stiment esse, boni autem principaliter æstiment se
esse rationales, & idèd vt sic se maximè amant,
mali se principaliter æstiment sensitiuos, & secun-
dum hoc se ipsos vehementer amant.

Deniq; docet S. Doctor quod charitate amamus non solum animam, sed corpus etiam nostrum & Proximi, bona supernaturalia, & charitatem etiam ipsam imò & creaturas irracionales, quia scilicet omnia illa licet non amentur tanquam id cui volumus bonum, sunt tamen bona que alteri volumus.

Ad primam, Respondeo satis ex dictis constare quomodo amari possit Proximus quilibet cui possumus desiderare Beatitudinem, cum amari possit propter eandem rationem ob quam Deus amatur, nimirum quia placet hoc Deo summe digno, & quia eum potest participare. Sicut etiam certum est quod per easdem virtutes ob quas timetur, speratur, adoratur Deus ut obiectum, primarium potest timeri, sperari, adorari creatura ut obiectum secundarium, si videlicet neque timeatur, neque speretur eius auxilium, neque adoretur propter ullam perfectionem quæ illi insit, sed duntaxat pro ut aliquid Dei est in ipsa v. g. si timetur princeps ut habens à Deo auctoritatem, si speretur auxilium ab homine sicut Dei ministro: si colatur res creata pro ut speciale habens habitudinem ad Dei excellentiam, sic enim certum est crucem adorari latria respectiva & secundaria, creatura verò rationalis non sic adoratur ob periculum idolatriæ, ut dicitur in tract. de adoratione.

Ad secundam, satis ostensum est, quod in solo Deo intrinsecè reperitur ratio motiva charitatis sed in Proximo extrinsecè illa reperitur, Deo enim summè bono placet quod ametur homo respectum illum habens ad Deum.

Ad

Ad Tertiam Respondeo demones & damnatos non posse amari absolute amore charitatis, quia sunt incapaces beatitudinis & bonorum supernaturalium. De reprobis alia ratio est, quia illi cum sint incapaces beatitudinis & bonorum quæ ad eam obtinendam conducunt propterea tenemur illos amare.

SECTIO II.

De Obiecto formali Charitatis.

Dixi quid ametur charitate, nunc videndum est propter quod motium ametur, illa est ratio formalis distinctiua & specificatiua Charitatis per quam differt primò ab amore concupiscentiæ, secundò ab amore purè naturali, tertio ab amore Proximi qui est tantum amicitia moralis.

Prima dubitatio.

Ratio dubitandi est primò, quia si obiectum charitatis est Deus propter finis supernaturalis & obiectum beatitudinis, obiectum formale charitatis non differt ab obiecto spei quæ Deum amat ut est obiectiua beatitudo. Deinde amare Deum propter collata beneficia pertinet ad charitatem, hoc autem etiam pertinet ad spem Theologicam, propter est amor concupiscentiæ, nam hoc est amare Deum ut nobis bonum. Cur enim amare Deum propter conferenda beneficia pertinet ad Spem, amare verò illum propter beneficia collata erit Charitatis.

Secunda dubitatio.

Secundò, bonitas creata propter est participatio bonitatis increata est obiectum Charitatis theologice, ergo non sola bonitas increata est obiectum Charitatis, probatur maior, quod est talè per participationem eiusdem ordinis pertinet ad eandem virtutem ad quam pertinet id quod est tale per essentiam, sed bonitas creata est participatio diuinæ bonitatis, ergo pertinet ad eandem virtutem Charitatis.

Tertia dubitatio.

Tertio, bonitas diuina participata, est vera ratio propter quam Proximus est amabilis amore supernaturali, amor ille non potest esse nisi theologicus, nam obiectum virtutis theologice est perfectio qualibet diuina vel in se ipsa vel participata. Quod confirmari potest à pari, nam spes theologica non solum sperat beatitudinem, sed alia etiam bona, neque in solo Deo sperat, sed etiam in aliis qui participant Dei virtutem. Deinde fides non solum Deo credit, sed etiam in qui spiritu Dei loquuntur: Denique per lumen gloriæ videntur multa in Verbo, & multa etiam in seipsis videntur.

Prima conclusio.

Dico primò, motium formale Charitatis omnino adequatum esse ipsam Dei bonitatem absolutam quæ Deus in omni genere entis simpliciter est perfectus & infinitus: tunc quod idem est totum bonum diuinum quod est obiectum beatitudinis tum increata, tum creata.

Ratio est, quia per hanc Dei bonitatem absolutam, infinitam, supernaturaliter cognitam propter complectitur attributa omnia, & totam abyssum perfectionum charitas distinguitur ab omnia virtute, ac præsertim ab amore concupiscentiæ, ab amore purè naturali, & ab amore amicitie purè moralis, ergo illud est obiectum formale Charitatis theologice, id est infinita illa bonitas est ratio amandi Deum, ratio amandi Proximum amore amicitie, supernaturali, & theologico quæ omnia breuiter declaranda sunt.

Qualis Dei bonitas sit obiectum charitatis.

Primò, enim nomine (Bonitatis) non hic intelligitur speciale illud Dei attributum quod appellatur Bonitas, & significat benignitatem diuinam erga nos, vel certe sanctitatem & rectitudinem eius in ope-

Tom. I.

rando, nam tale attributum solitarie sumptum non est ratio amandi Deum per charitatem, sicut nec alia Dei attributa particularia, quia sic multiplex esset virtus charitatis, & haberet obiecta formalia specie diuersa, bonitas ergo quæ motium est istud quod quarimus, est tota Deitas secundum totam latitudinem infinite perfectionis in omni genere, propter nimirum est totius entis & perfectionis infinita & simplex complexio, *unus, omnia, & nihil rerum* inquit Nazianzenus. *Omne omnino esse continens & anticipans*, ut ait Dionysius. *Tanquam immensum quoddam pelagus essentie interminum* teste Damasceno, & ut loquitur Alcinous platonius, *veluti Oceanus quidam totius pulchri*. Vnde singula Dei attributa sunt rationes amandi Deum, sed propter conueniunt in illa ratione communi Deitatis. Quod ut significaret S. Thomas sapius dixit, obiectum charitatis esse Dei bonitatem propter est obiectum beatificans, non quod charitate ametur Deus, quatenus est beatitudo nostra, qui esset amor concupiscentiæ, sed ametur secundum omnes perfectiones quarum visio beatificat hominem. Deum enim charitas diligit quatenus est tale bonum & pulchrum adeo perfectum ut solo intuitu beatum efficere possit hominem & Angelum.

Vnde sic licet argumentari, obiectum charitatis esse debet aliquid propter quod Deus & Proximus sunt verè amabiles amore amicitie, qui sit super omnia, & sit theologicus, bonitas illa & perfectio Dei quam descripsi huiusmodi est, nam infinita perfectio, infinita pulchritudo, infinita bonitas, est maxima ratio amandi eum cui conuenit. Quod demonstratur primò, ex allata definitione amoris, est enim impulsus & inclinatio voluntatis, orta ex complacentia in bono, infinitum autem bonum infinitas habet vires ad voluntatem trahendam, quæ proinde in illud toto & infinito pondere inclinatur. *Causa Deum amandi Deus est, modus sine modo* inquit Bernard I. de dilig. Deo; summa enim bonitas summa est amabilitas, volo enim Deo bonum quia dignus est, volo Deo placere quia meretur. Secundò demonstratur ex causis amoris, quas dicebam esse bonum, & pulchrum, beneuolentiam & similitudinem, quæ tria Deo ut est obiectum beatificans perfectissimè conueniunt, sola enim bonitas adeo plena est ad plenam beatitudinem satis sit per eam in nos effunditur per amorem, & imprimi perfectam similitudinem.

Tertio, ex effectibus amoris quos tres numerabam ex sancto Dionysio vnionem, quæ bonum illud occupat omnes potentias: Ecstasim quæ hominem extrahit ut in solo bono cogitatione ac effectu habitet: Zelum ad aduertenda quæ mala sunt summè amabili Deo & summè bono. Quarto, ex proprietatibus & ex actibus amoris quæ omnia longum esset persequi.

Deinde illa eadem bonitas est ratio amandi Proximum; Deus enim infinite bonus dignus est ut ve-

Infinite Dei perfectio est maxima ratio amandi Deum.

Est ratio amandi proximum.

KK K K 2

volumus